

Rozwiązania adaptacyjne to np. rozwój zieleni miejskiej, w tym tworzenie zielonych dachów na budynkach oraz ogrodów deszczowych lub na obszarach wiejskich - rozwój małej retencji wodnej oraz tworzenie zadrzewień śródpolnych.

PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU – TO SPRAWA KAŻDEGO Z NAS!

Czym jest adaptacja do zmian klimatu?

- Odpowiedzią na zmiany klimatu, obserwowane i przewidywane w przyszłości
- Odnosi się zarówno do systemów naturalnych, jak i ludzkich
- Ograniczeniem skutków zagrożeń i wykorzystaniem ewentualnych korzyści
- Jest realizowana poprzez politykę, praktykę i projekty
- Dotyczy wszystkich szczebli decyzyjnych, wszystkich obszarów kraju większości sektorów
- Jest podejmowana z wyprzedzeniem lub wobec zaistniałych zjawisk
- Jest podejmowana przez społeczności lub obywateli.

Adaptacja nie polega na robieniu więcej lecz szukaniu nowych sposobów myślenia i radzenia sobie z ryzykiem i zagrożeniami, niepewnością i złożonością.

Punkt doradztwa klimatycznego

Starostwo Powiatowe w Chełmie

pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm, pokój 147

tel. 82 562 75 11

e-mail: marta.balcerek@powiatchelmski.pl

www.powiatchelmski.pl/neutralnosc-klimatyczna

Projekt pn. „Podnoszenie świadomości mieszkańców Powiatu Chełmskiego w zakresie neutralności klimatycznej” dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach naboru nr FELU.03.02-IZ.00-002/23 Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy (typ projektu 5) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Wartość projektu: 360 000,00 zł

Wysokość wkładu z Funduszy Europejskich: 306 000,00 zł

Fundusze Europejskie

PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM ZMIAN KLIMATYCZNYCH

PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM ZMIAN KLIMATYCZNYCH

Skutki zmian klimatycznych są już odczuwalne na całym świecie - ekstremalne zjawiska pogodowe takie jak susze, fale upałów, ulewne deszcze, powodzie i obsunięcia się ziemi stają się coraz częstsze. Inne konsekwencje szybko zmieniającego się klimatu to wzrost poziomu mórz, zakwaszenie oceanów i utrata różnorodności biologicznej.

KONSEKWENCJE ZMIAN KLIMATU:

- brak śniegu w zimie, ekstremalne upały latem;
- obniżenie plonów i zbiorów rolnych;
- lokalne powodzie i podtopienia;
- niszczenie dóbr materialnych;
- porywiste wiatry, trąby powietrzne;
- redukcja powierzchni obszarów zielonych i rekreacyjnych;
- obniżenie poziomu wód gruntowych;
- wzrost cen produktów spożywczych, energii itp.;
- problemy z zaopatrzeniem w wodę;
- zanieczyszczenia powietrza;
- przerwy w dostawach prądu;
- wymieranie rodzimych gatunków roślin i zwierząt;
- obniżenie plonów i zbiorów rolnych;
- zwiększenie zachorowalności i śmiertelności mieszkańców;
- wycinka lasów;
- pojawienie się obcych gatunków roślin i zwierząt;
- topnienie lodowców.

PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU

MITYGACJA - Jest to suma działań, które mają na celu zmniejszenie skali globalnego ocieplenia. To działania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji gazów cieplarnianych.

Przykłady działań mitygacyjnych:

- ograniczanie powstawania odpadów oraz segregowanie odpadów komunalnych;
- wybieranie przyjaznych dla środowiska źródeł transportu;
- oszczędzanie energii cieplnej i elektrycznej oraz wody;
- ograniczenie spożywania produktów pochodzenia zwierzęcego;
- poprawa efektywności energetycznej;
- rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (wytwarzania ciepła i energii elektrycznej);
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii;
- rozwój elektromobilności;
- wdrożenie skutecznej polityki zapobiegania zmianom klimatu.

Działania podejmowane w ramach mitygacji polegają na poprawie efektywności energetycznej, na zwiększaniu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i ograniczeniu spalania paliw kopalnych, a także na zmniejszeniu energochłonności sektorów gospodarki.

ADAPTACJA - dostosowywanie się do nowych warunków i zmian klimatycznych (to dopełnienie mitygacji). Istotne jest nie tylko minimalizowanie zachodzących zmian klimatu, ale i przystosowanie się do nowych warunków klimatycznych. W ten sposób można ograniczyć ich szkodliwe oddziaływanie na społeczeństwo i gospodarkę.

Przykłady działań adaptacyjnych:

- uprawianie w ogrodzie rodzimych gatunków roślin;
- wykorzystywanie wody deszczowej do podlewania roślin, czy mycia samochodu;
- wprowadzenie upraw ciepłolubnych i odpornych na suszę;
- nawadnianie organizmu podczas upałów;
- zakładanie domków dla owadów;
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego;
- realizacja krajowego programu zwiększania lesistości;
- opracowanie systemu ochrony przed klęskami żywiołowymi;
- wdrożenie przepisów z zakresu planowania przestrzennego uwzględniającego konsekwencje zachodzących zmian klimatu;
- edukacja społeczeństwa w zakresie zmian klimatu;
- zwiększenie udziału środków finansowych na adaptację do zmian klimatu.